

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer:
Documentnummer:

Indiener: College van B&W
Datum: 18 december 2025
Portefeuille(s): Sleutelproject Swifterbant
Portefeuillehouder(s): P. Duvekot
Begrotingsprogramma:
Begrotingsdoel (nummer + duiding):

Onderwerp Vaststellen kernambitie, effecten en doelstellingen Sleutelproject Swifterbant

Te besluiten om

1. Voor de verdere toekomstbestendige ontwikkeling van Swifterbant te werken vanuit de kernambitie dat Swifterbant in 2050 een vitaal en veerkrachtig dorp is met een sterke, gelukkige gemeenschap en met behoud van het dorpse, groene karakter, zoals beschreven in het Koersdocument Sleutelproject Swifterbant (Bijlage 1).

Vanuit deze kernambitie in te zetten op de volgende maatschappelijke effecten,

- a. een vitaal en veerkrachtig dorp, waarbij de volgende doelstellingen zijn geformuleerd:
 - Voorzieningenniveau in balans met bevolkingsgroei;
 - Een compact, levendig en multifunctioneel dorpscentrum;
 - Duurzame en gezonde mobiliteit;
 - Een goed vestigingsklimaat voor lokale economie.
- b. een gezonde en gelukkige gemeenschap, waarbij de volgende doelstellingen zijn geformuleerd:
 - Maatschappelijke voorzieningen verbeteren met oog voor een educatieve, culturele en sportieve omgeving;
 - Een gevarieerd woningaanbod van wieg tot graf voor alle inkomensklassen en achtergronden realiseren;
 - Huidige gemeenschapsgevoel behouden en versterken;
 - Ontmoeting en interactie stimuleren;
 - Ruimte bieden voor persoonlijke groei en initiatief.
- c. het dorpse groene karakter behouden en versterken, waarbij de volgende doelstellingen zijn geformuleerd:
 - Versterken groene verbindingen van dorpsgroen met omgevingsgroen;
 - Bevorderen van biodiversiteit;
 - Het nemen van klimaat adaptieve maatregelen;
 - Circulair gebruik van hulpbronnen

Inleiding

Op 19 juni 2024 is uw raad geïnformeerd over de startnotitie *Sleutelproject Swifterbant* (Documentnummer: 586735). Deze startnotitie gaf een vervolg op de vastgestelde visie *Richting aan groei*, waarin de gemeente Dronten werkt aan een toekomstgerichte en kwalitatieve groei naar 60.000 inwoners in 2050, zo ook in Swifterbant. Tegelijkertijd spelen er verschillende vraagstukken en opgaven in Swifterbant. Het Sleutelproject

Bijlage(n):

bundelt deze samen in één integraal perspectief.

De gemeenteraad wordt voorgesteld nader richting te geven aan de toekomstbestendige groei en ontwikkeling van Swifterbant door het vaststellen van de kernambitie voor het Sleutelproject Swifterbant en de daaruit voortkomende gewenste maatschappelijke effecten en doelstellingen zoals deze zijn beschreven in het Koersdocument Sleutelproject Swifterbant.

Argumenten

1.1 De kernambitie, maatschappelijke effecten en doelstellingen vormen het toetsingskader voor toekomstige ontwikkelingen in Swifterbant

Vanuit de beoogde maatschappelijke effecten en doelstellingen voor Swifterbant richting 2050 zullen verschillende (kern)projecten worden uitgewerkt. Op basis van deze uitwerkingen zullen afwegingen worden gemaakt in welke mate deze tegemoetkomen aan deze beoogde effecten.

1.2 De kernambitie, maatschappelijke effecten en doelstellingen, is enerzijds het resultaat van samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

De ontwikkeling van de kernambitie en de verwerking daarvan in het Koersdocument Sleutelproject Swifterbant is het resultaat van een participatief proces waarin inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zijn betrokken via Brede Bijeenkomsten en Toekomst Ateliers. Daarnaast werd het participatieproces ook bewaakt door een klankbordgroep.

Gedurende dit proces kon men ook aangeven welke maatschappelijke effecten en doelstellingen zij het meest belangrijk vonden, deze staan boven in de opsomming. Uit het participatieproces kwam onder andere naar voren dat inwoners veel waarde hechten aan verbinding met elkaar en het dorp, dat het dorp levensloopbestendig is en dat groen, ruimte en rust behouden blijven.

1.3 De kernambitie, maatschappelijke effecten en doelstellingen, bouwt anderzijds voort op de Dorpsvisie Swifterbant en door uw raad vastgesteld beleid

Het Koersdocument waarin de kernambitie, maatschappelijke effecten en doelstellingen zijn opgenomen bouwt verder voort op de in 2021 vastgestelde Dorpsvisie Swifterbant en zijn gebaseerd op bestaande beleidsstukken zoals Toekomstvisie Dronten 2050 (documentnummer: 656920) en de Drontense principes.

Daarnaast bundelt het Koersdocument de deelopgaven uit de startnotitie (Documentnummer: 586735) rond woningbouw, verkeersstructuur, onderwijs, voorzieningen, groen en centrumontwikkeling in één integraal en samenhangend toekomstperspectief voor Swifterbant, inclusief een eerste ruimtelijke uitwerking in kernprojecten en een routekaart voor uitvoering. De kernambitie, maatschappelijke effecten en doelstellingen vormen hierbij de “stip op de horizon” voor Swifterbant in 2050.

Op basis hiervan en hetgeen vanuit de participatie is opgehaald, is een meerjarig perspectief geformuleerd dat aandacht besteed aan de vragen van het dorp en aansluit bij vastgesteld gemeentelijk beleid.

1.4 Bouwen aan een vitaal, veerkrachtig en toekomstbestendig dorp voor alle generaties

Swifterbant staat voor de opgave om te groeien én leefbaar te blijven. Door het maatschappelijk effect van een vitaal en veerkrachtig dorp vast te leggen blijft Swifterbant een plek waar mensen graag wonen, werken en elkaar ontmoeten.

Om Swifterbant in 2050 ook een vitaal en veerkrachtig dorp te laten zijn, beschrijft het Koersdocument een samenhangend Toekomstperspectief. Dit omvat onder andere een groei in bevolkingsomvang ten gunste van de levensvatbaarheid van (maatschappelijke, sport- en dagelijkse) voorzieningen passend bij het dorpsniveau. Een compact en vernieuwd dorpscentrum met diverse functies en levendige ruimte voor ontmoeting, een gevarieerd woningaanbod, goede bereikbaarheid, voldoende werkgelegenheid en vestigingsklimaat voor bedrijven is hierbij van belang.

Door met marktpartijen en andere overheden en andere belanghebbendengewoon opgepakt te investeren in voorzieningen, infrastructuur en woonkwaliteit bouwen we stap voor stap aan een dorp dat aantrekkelijk is voor jong en oud, en zowel voor huidige als toekomstige inwoners. Het voorbereiden van veilige, groene routes voor langzaam en gemotoriseerd verkeer is van belang voor de bereikbaarheid binnen het dorp en omgeving. Kwalitatieve fiets- en wandelpaden stimuleren gezonde mobiliteit en verbeteren de verbindingen binnen het dorp en met de omgeving.

1.5 Een gezonde en gelukkige gemeenschap als fundament voor de toekomst van Swifterbant

Een dorp is zo sterk als de gemeenschap die het draagt. Swifterbant kent een hechte sociale structuur en een actief verenigingsleven. Kwaliteiten die van grote waarde zijn voor de leefbaarheid en samenhang. Door deze waarden te verankeren in de koers, blijft de menselijke maat centraal staan in de verdere ontwikkeling van het dorp.

Het blijven bouwen van een sterke gemeenschap is essentieel voor een gezond en gelukkig Swifterbant richting 2050. Door te investeren in sociale verbinding, inclusieve woonvormen (conform het Woonperspectief Dronten 2050) en inspirerende leefomgevingen ontstaat een dorp waar mensen zich thuis voelen, elkaar ontmoeten en zich kunnen ontwikkelen. Cultuur, sport en vrijwilligerswerk dragen bij aan verbinding tussen inwoners en stimuleren betrokkenheid bij het dorpsleven. Door maatschappelijke voorzieningen te verbeteren, blijft Swifterbant ook voor de jeugd een aantrekkelijk dorp. Het koesteren van de dorpsidentiteit en het versterken van onderlinge solidariteit door het realiseren van fysieke en sociale ruimtes die uitnodigen tot ontmoeten, maken het mogelijk om relaties op te bouwen en samen activiteiten te ondernemen en zorgen daarmee voor continuïteit en verbondenheid binnen de gemeenschap.

1.6 Het behouden van het dorpsse groene karakter van Swifterbant is essentieel voor leefkwaliteit, duurzaamheid en identiteit.

Het groene karakter vormt een belangrijk deel van de identiteit van Swifterbant. Het bepaalt hoe inwoners het dorp ervaren en draagt bij aan een gezonde, prettige leefomgeving. Door dit expliciet te verankeren in de koers voor 2050, blijft het dorpsse, open en groene karakter leidend bij toekomstige ruimtelijke en maatschappelijke keuzes, conform de Toekomstvisie Dronten 2050 (documentnummer: 656920) en de Drontense Principes.

De groene omgeving biedt bovendien een antwoord op actuele en toekomstige opgaven.

Groen zorgt voor verkoeling in warme periodes, voorkomt wateroverlast en versterkt de biodiversiteit. Ook draagt een aantrekkelijke, groene leefomgeving bij aan het welzijn van inwoners en de aantrekkingskracht van het dorp als woon- en vestigingsplaats.

Door het groene karakter als pijler van de dorpsontwikkeling vast te leggen, waarborgt de raad dat groei en duurzaamheid hand in hand gaan en dat Swifterbant zich ontwikkelt als een dorp in balans met zijn omgeving.

1.7 Standvastige koers richting het Swifterbant van de toekomst

Het Sleutelproject Swifterbant is een langdurig traject, waarin maatschappelijke ontwikkelingen, demografische verschuivingen en technologische innovaties van invloed kunnen zijn op de doorontwikkeling van het dorp. Dit kan bijvoorbeeld leiden tot veranderende behoeften op het gebied van wonen, voorzieningen, mobiliteit en duurzaamheid.

Door de kernambitie, maatschappelijke effecten en doelstellingen nu vast te stellen, legt de raad een stabiele en richtinggevende koers vast. Hiermee vormt dit de “stip op de horizon” voor Swifterbant in 2050. Deze koers fungeert als leidraad voor alle toekomstige keuzes en plannen binnen het sleutelproject, terwijl tegelijkertijd ruimte blijft voor flexibiliteit in de uitwerking wanneer de context verandert. Dit maakt het mogelijk om nieuwe plannen, projecten en keuzes systematisch te toetsen aan de kernambitie voor Swifterbant op weg naar 2050. Voor het college vormt het koersdocument daarmee het integrale kader voor de verdere programmatische ontwikkeling van het dorp, zodat de gezamenlijke koers richting 2050 consistent en toekomstbestendig blijft.

Kanttekeningen

1.1 *Bredere afweging nodig*

De kernambitie, maatschappelijke effecten en doelstellingen vormen het toetsingskader voor ontwikkelingen in Swifterbant richting 2050. Dit beoogde effect staat voorop, maar ook de financiële haalbaarheid zal in besluitvorming een rol spelen. Dit betekent dat niet per definitie alleen de ‘maatschappelijk meest effectieve’ maatregel gekozen zal worden maar dat via een brede afweging ook financiële haalbaarheid en de bijdragen van derden een rol speelt.

1.2 Niet alleen richting de toekomst, maar ook nú handelen

Een toekomstbestendige ontwikkeling van Swifterbant vraagt om een lange adem, maar tegelijkertijd is er behoefte bij inwoners aan zichtbare en tastbare stappen op de korte termijn. Uit het participatieproces blijkt dat veel inwoners uitkijken naar concrete veranderingen in hun directe leefomgeving. Er zijn tal van suggesties gedaan voor kleinere initiatieven die snel uitvoerbaar lijken. Hierbij moet gedacht worden aan acties die direct waarde toevoegen, ongeacht hoe de lange termijn ontwikkelingen precies verlopen. Deze zogenoemde 'snelle winsten' zijn opgenomen in het Koersdocument (bijlage 2). Het college onderzoekt of deze initiatieven binnen de bestaande budgetten kunnen worden gerealiseerd en rapporteert hierover in 2026 aan de gemeenteraad. Het gaat om maatregelen die niet alleen passen binnen het huidige beleid, maar ook bijdragen aan de bredere ambities voor Swifterbant richting 2050.

1.3. Voldoende capaciteit en middelen is randvoorwaarde om ambities waar te maken in

Swifterbant

Vanaf 2026 komt er veel voorbereidings- en uitvoeringswerk aan voor Swifterbant. In deze fase is een volledig uitgewerkte raming van de benodigde inzet nog niet mogelijk. Omdat dit verband houdt met de onzekerheid en de exacte omvang en timing van eventueel benodigde middelen. Nader onderzoek en voorbereidingen op verschillende aspecten van het sleutelproject Swifterbant is hiervoor nodig. Een eerste aanzet hiertoe ziet uw raad in het raadsvoorstel “Kredietaanvraag Sleutelproject Swifterbant” (Documentnummer 898084). De omvang van de investeringen de komende jaren is fors en kan niet door de gemeente alleen gedragen worden. Onderzoek middelen van andere partijen en samenwerking met hen vraagt serieuze aandacht.

Het college zal de raad komende jaren periodiek informeren over de voortgang van de ontwikkelingen en waar noodzakelijk binnen het reguliere begrotingsproces aanvragen doen bij de raad voor aanvullende middelen. Op deze wijze zal de raad de komende jaren veelvuldig in positie zijn om zijn controlerende rol uit te voeren en waar nodig geacht bij te sturen. Door realistisch begroten houdt de raad op meerdere momenten gedurende het lange traject grip op welke middelen beschikbaar worden gesteld. Zo kunnen we zeggen wat we doen en doen wat we zeggen.

1.4 Energiebeschikbaarheid

Het verduurzamen van woningen en bedrijfsterreinen en het ontwikkelen van alternatieven voor aardgas vormen een majeure opgave voor de hele gemeente Dronten. Deze transitie vraagt om tijdige aandacht voor de beschikbaarheid van elektrisch vermogen, het principe van netbewust bouwen bij nieuwbouwprojecten, energiezuinige installaties zoals warmtepompen en de toenemende vraag naar laadcapaciteit door elektrisch vervoer. Energie rechtvaardigheid vraagt ook om voldoende aandacht: Dronten levert een substantiële bijdrage aan duurzame opwek en moet daarvan kunnen profiteren.

Wanneer deze aspecten onvoldoende worden meegenomen, kan dit op termijn leiden tot vertraging in de uitvoering van woningbouw- en gebiedsontwikkelingen. Het is daarom van belang om in de verdere planvorming en samenwerking met partners, waaronder de regionale netbeheerder, deze ontwikkelingen tijdig te signaleren en te betrekken. Dit doen we door periodiek overleg te voeren met de netbeheerder. Daarnaast kan de stijging van de kosten voor netverzwaring en energietransitie leiden tot hogere vaste lasten voor inwoners en bedrijven, wat in sommige gevallen kan bijdragen aan energiearmoede. Dit risico wordt landelijk gemonitord.

Hoewel deze factoren uitdagingen met zich meebrengen, doen ze niet af aan het belang van de voorgestelde koers. Juist door tijdig te anticiperen op de energie- en netwerkcapaciteit kan Swifterbant zich duurzaam ontwikkelen binnen de gestelde ambities.

Vervolg

Met dit besluit stelt de raad de kernambitie, maatschappelijke effecten en bijbehorende doelstellingen vast voor de verdere ontwikkeling van Swifterbant richting 2050. Dit vormt het inhoudelijke en ruimtelijke kader voor toekomstige keuzes over woningbouw, voorzieningen, mobiliteit, leefomgeving en duurzaamheid.

Het koersdocument bevat een routekaart op hoofdlijnen. Deze biedt de raad en de inwoners van Swifterbant inzicht in een indicatieve, globale routekaart en vooral in de samenhang en volgorde van verschillende ontwikkelingen. Het college werkt de koers verder uit in samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners om zo ook tot na 2035 een concretere routekaart te kunnen bieden. De raad

wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang van Sleutelproject Swifterbant en de verdere invulling van de koers, onder andere via de reguliere P&C-cyclus en afzonderlijke besluitvorming over concrete deeltwerkingen.

Bijlagen

Bijlagen bij dit voorstel:

1. Koersdocument Sleutelproject Swifterbant
2. Snelle winsten

De Secretaris,

De Burgemeester

